

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 295)

Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Esasları Hakkında Antlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/434)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-375/05221

20.7.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 11.7.1992 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Esasları Hakkında Antlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ve gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Sayın Başbakanımızın 25-26 Mayıs 1992 tarihlerinde Rusya Federasyonu'na gerçekleştirdiği ziyaret sırasında imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Esasları Hakkında Antlaşma" Türk-Rus ilişkilerinin daha da geliştirilmesi ve güçlendirilmesi hususundaki karşılıklı siyasi iradeyi teyit etmekte, Türkiye ile Rus arasındaki dostluk, iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerinin karşılıklı güven ve ortak çıkarlar doğrultusunda yeni boyutlar kazandırmasını amaçlamakta ve iki ülke ilişkilerinde açılan yeni dönemin ahdi temelini oluşturmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

DİBACE

Dünyada yeralan tarihî değişikliklerle bölünme döneminin geride kaldığı ve ülkeler arasındaki ilişkilerde özgürlük, barış, güvenlik, demokrasi ve işbirliği döneminin açılmış olduğu kaydedilmekte, Birleşmiş Milletler Yasasının amaç ve ilkelerine bağlılık yinelenmekte, AÇIK çerçevesinde üstlenilen yükümlülükler teyit edilmekte, bölgede barış ve istikrara katkıda bulunma amacı vurgulanmakta, antlaşmanın amacının ilişkilerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi olduğu belirtilmektedir.

Madde 1. — Tarafların, dost devletler olarak, aralarındaki ilişkileri iyi komşuluk, işbirliği ve karşılıklı güven temellerine dayandırdıkları belirtilmekte, birbirlerinin siyasi bağımsızlığına, egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine karışmama, hak eşitliği ve ortak yarar ilkelerine dayalı olarak ilişkilerini etkin biçimde geliştirme karar ve azimleri teyit edilmektedir.

Madde 2. — Karşılıklı ilişkilerde güç kullanılmayacağı, güç kullanma tehdidinde bulunmayacağı, toprakların diğerine karşı saldırı amacıyla veya yıkıcı ve bölücü faaliyetler için kullanılmayacağı taahhüt edilmektedir.

Madde 3. — Doğabilecek uyuşmazlıkların barışçı yöntemlerde çözüleceği kaydedilmektedir.

Madde 4. — Tarafların yekdiğerinin üçüncü devlet veya devletlerin doğrudan veya dolaylı saldırısına maruz kalması halinde saldırgana veya saldırganlara herhangi bir şekilde destek veya yardım sağlamayacakları ve bu saldırının durdurulması ve tüm sonuçlarının bertaraf edilmesi amacıyla uluslararası kuruluş ve düzenlemeler çerçevesinde çaba sarfedecekleri belirtilmektedir.

Madde 5. — Uluslararası barış ve güvenliği tehdit edebilecek bir gelişme karşısında tarafların temasa geçerek durumu değerlendirecekleri ve danışmalarda bulunacakları belirtilmektedir.

Madde 6. — Tarafların ikili ilişkilerin düzenli şekilde gelişmesini sağlamak ve uluslararası ve bölgesel konularda görüş teatisinde bulunmak üzere danışmalarda bulunacakları belirtilmektedir.

Madde 7. — Tarafların Birleşmiş Milletler örgütü potansiyelinden tam olarak yararlanılması amacı ile işbirliği içinde olacakları, örgütün çeşitli alanlarda oynadığı rolün güçlendirilmesi yolundaki çabalarını sürdürecekleri kaydedilmektedir.

Madde 8. — AĞİK sürecine tam bağlılık ve destek teyid edilmekte, uluslararası ilişkilerde dostluk, anlayış, karşılıklı güven ve işbirliği ortamının yerleştirilmesi ve hukukun üstünlüğü, insan hakları, çoğulcu demokrasi, düşünce, din ve ibadet özgürlüğü, pazar ekonomisi, sosyal adalet gibi ortak değerlere dayalı bir Avrupa düzeninin geliştirilip, güçlendirilmesine tarafların katkıda bulunacakları belirtilmektedir.

Madde 9. — Tarafların silahların sınırlandırılmasının, silahsızlanma sürecinin ve nükleer silahların yayılmasının önlenmesinin uluslararası güvenliğin korunması ve güçlendirilmesine katkıda bulunduğu hususundaki ortak görüşü teyit edilmekte, bu alandaki çabaları arasında uyum sağlamak amacıyla danışmalarda bulunacakları ve 1990 Viyana toplantısı Nihai Belgesi'nin ikili ve bölgesel düzeyde etkili biçimde uygulanması ve geliştirilmesi amacıyla işbirliğinde bulunacakları kaydedilmektedir.

Madde 10. — İkili askeri temasların artırılması hususundaki mutabakat belirtilmektedir.

Madde 11. — Ekonomik, ticarî, bilimsel, teknolojik ve ekolojik alanlarında işbirliğinin kapsamlı biçimde ve uzun vadeli bir perspektifle geliştirileceği kaydedilmektedir.

Madde 12. — Tarafların ekonomik, bilimsel ve teknik alanlarda bilgi ve deneyim değişimi ile düzenli danışmaları teşvik edecekleri, kıyı ticaretinin geliştirilmesi yolunda çaba sarfedecekleri, bölgede istikrar ve refahın artırılması için ortak çaba gösterecekleri ifade edilmektedir.

Madde 13. — Tarafların karşılıklılık ilkesi çerçevesinde birbirleri nezdindeki diplomatik, konsolosluk, ticaret ve diğer resmî temsilciliklerin faaliyetlerini kolaylaştıracakları ve işadamları, gazeteci ve ortak projelerde görevli uzmanlar için gerekli uygun çalışma ve yaşam koşullarını sağlayacakları kaydedilmektedir.

Madde 14. — Tarafların turistik, ekonomik, ticarî ve kültürel amaçla seyahatler ile bilimsel ve teknolojik işbirliğini öngören temaslarda vatandaşlarına vize verilmesi işlemlerinin basitleştirilmesi yönünde çaba sarfedecekleri belirtilmektedir.

Madde 15. — Tarafların parlamentoları arasındaki temasların geliştirilmesine önem attıkları kaydedilmekte, siyasî partiler, çeşitli meslekî ve sosyal örgütler ve dernekler arasındaki işbirliğinin geliştirilmesini destekleyecekleri vurgulanmaktadır.

Madde 16. — Tarafların bölgeler, kentler, yerel organlar ve yönetimler arasındaki temasları ve işbirliği ilişkilerini teşvik edecekleri kaydedilmektedir.

Madde 17. — Tarafların aralarındaki kültürel ve bilimsel işbirliğini geliştirme ve çeşitlendirme kararlılıkları belirtilmekte, üniversiteler, kültürel ve sanat kuruluşları arasında doğrudan işbirliği yapılmasını teşvik edecekleri ifade olunmaktadır.

Madde 18. — Tarafların basın ve yayın alanlarında işbirliğinin gelişmesini destekleyecekleri kaydedilmektedir.

Madde 19. — Tarafların her tür terör eylemine kararlı şekilde karşı oldukları ve terörizmin hiçbir koşulda haklı görülmeyeceği hususundaki inaçlar, teyit edilmekte, uluslararası terörizme, örgütlenmiş suçlara, silah ve uyuşturucu madde, tarihi ve kültürel eserler ile diğer benzer kaçakçılığa karşı mücadelede işbirliğinde bulunacakları, sivil havacılık faaliyetlerine kanun dışı müdahale olaylarını uluslararası anlaşmalarla belirlenmiş ilkeler çerçevesinde çözümlenecekleri ifade edilmektedir.

Madde 20. — Bu Antlaşmanın tarafların ikili ve çok taraflı antlaşma ve anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkilemeyeceği belirtilmektedir.

Madde 21. — Antlaşmanın onaylanarak onay belgelerinin teati edildiği tarihte yürürlüğe gireceği, Antlaşmanın 20 yıl süreli olup, taraflarından birinin yürürlük süresinin dolmasından bir yıl önce yazılı olarak feshi ihbarda bulunmaması halinde beşer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edeceği kaydedilmektedir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

10.2.1993

Esas No. : 1/434

Karar No. : 13

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti İle Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Esasları Hakkında Antlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı komisyonumuzun 3.2.1993 Tarihli 4 üncü Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesini, bu ilişkilere karşılıklı güven ve ortak çıkarlar doğrultusunda yeni boyutlar kazandırılmasını amaçlayan Tasarı komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurul'un onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Atilla Mutman
İzmir

Kâtip
Abdullatif Şener
Sivas

Üye
İsmail Coşar
Çankırı

Sözcü
Şahin Ulusoy
Tokat

Üye
Tunç Bilget
Aydın

Üye
Mustafa Doğan
Gaziantep

Üye
Nurhan Tekinel
Kastamonu

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Esasları Hakkında Antlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 25 Mayıs 1992 tarihinde Moskova'da İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Esasları Hakkında Antlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Töz

Devlet Bakanı

Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı

O. Kılercioglu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batallı

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı V.

E. Ceyhan

Millî Eğitim Bakanı

K. Toptan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Topçu

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyah

Turizm Bakanı

Prof. A. Ateş

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Esasları Hakkında Antlaşmanın Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE RUSYA FEDERASYONU ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN ESASLARI HAKKINDA ANTLAŞMA

Aşağıdaki Taraflar olarak adlandırılacak Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu, Ülkeleri arasında asırlardır mevcut dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerinin gelecek açısından değerli bir temel oluşturduğunu vurgulayarak,

Dünya'da yer alan tarihî değişikliklerle bölünme döneminin geride kaldığını, ülkeler arasındaki ilişkilerde özgürlük, barış, güvenlik, demokrasi ve işbirliği döneminin açılmış olduğunu kaydederek,

Birleşmiş Milletler Yasası'nın amaç ve ilkelerine bağlılıklarını yineleyerek,

1 Ağustos 1975 tarihli Helsinki Nihaî Senedi, 21 Kasım 1990 tarihli Yeni Bir Avrupa İçin Paris Yasası ve Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı süreci çerçevesinde kabul edilen diğer belgeler ile 19 Kasım 1990 Paris Zirvesi'nde imzalanan 22 Devlet Ortak Deklarasyonu uyarınca üstlendikleri yükümlülükleri teyid ederek,

Avrupa ile Asya kıtalarının birleştiği ve Türkiye ile Rusya'nın komşu olarak yer aldıkları bölgede barış ve istikrara katkıda bulunmayı amaçlayarak,

Aralarındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacıyla,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır :

MADDE 1

Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu birbirlerini dost devlet kabul ederler ve aralarındaki ilişkileri iyi komşuluk, işbirliği ve karşılıklı güven temellerine dayandırırılar.

Taraflar, ilişkilerini birbirlerinin siyasi bağımsızlığına, egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine karışmama, hak eşitliği ve ortak yarar ilkelerine dayalı olarak her alanda etkin biçimde geliştirmek karar ve azimlerini teyid ederler.

MADDE 2

Taraflar, karşılıklı ilişkilerinde güç kullanmamayı veya güç kullanma tehdidinde bulunmamayı, topraklarının yekdiğerine karşı saldırı amacıyla veya yıkıcı ve bölücü faaliyetler için kullanılmasına izin vermemeyi taahhüt ederler.

MADDE 3

Taraflar, aralarında doğabilecek uyuşmazlıkları, uluslararası barışı, güvenliği ve adaleti tehlikeye sokmayacak biçimde, münhasıran barışçı yöntemlerle çözmek hususunda mutabıktırlar.

MADDE 4

Taraflar, yekdiğerinin üçüncü devlet veya devletlerin doğrudan veya dolaylı saldırısına maruz kalması halinde, saldırgan veya saldırganlara herhangi bir şekilde destek veya yardım sağlamayacaklarını ve bu saldırının durdurulması ve tüm sonuçlarının bertaraf edilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler örgütü ve diğer ilgili uluslararası kuruluş ve düzenlemeler çerçevesinde çaba sarfedeceklerini beyan ederler.

MADDE 5

Taraflar, barış ve güvenliği ihlal veya tehdit eden veya uluslararası düzeyde gerginliğe sebebiyet verebilecek bir gelişme karşısında, temasa geçerek durumu değerlendirecekler ve sorunun çözüme kavuşturulması için alınabilecek tedbirler konusunda danışmalarda bulunacaklardır.

MADDE 6

Taraflar, ilişkilerinin düzenli şekilde gelişmesini sağlamak, uluslararası ve bölgesel konularda görüş teatisinde bulunmak amaçlarıyla danışmalarda bulunacaklardır.

Taraflar, siyasal danışmaları, en üst düzeyi de içermek üzere, her düzeyde Ankara ve Moskova'da sıra ile yılda en az birkere yapacaklardır. Dışişleri Bakanları düzenli olarak biraraya geleceklerdir.

MADDE 7

Taraflar, Birleşmiş Milletler Örgütü potansiyelinden tam olarak yararlanılması amacı ile işbirliğin içinde bulunmak hususunda mutabıktırlar. Tarflar, bu amaçla örgütün uluslararası barış ve güvenliğin idamesi konusunda ve öteki çeşitli alanlarda oynadığı rolün güçlendirilmesi yolundaki çabalarını sürdürecektlerdir.

MADDE 8

Taraflar, 21 kasım 190 tarihli Yeni Bir Avrupa İçin Paris Yasası'nın kabulü ile kurumsallaşma ve AĞK yapılarının geliştirilmesi aşamasına giren Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği konferansı sürecine tam bağlılıklarını ve bu süreci desteklediklerini teyid etmişlerdir.

Taraflar, uluslararası ilişkilerde dostluk, anlayış, karşılıklı güven ve işbirliği ortamının yerleştirilmesi ve hukukun üstünlüğü, insan hakları, çoğulcu demokrasi, düşünce, din ve ibadet özgürlüğü, pazar ekonomisi, sosyal adalet gibi ortak değerlere dayalı bir Avrupa düzeninin geliştirilip, güçlendirilmesine katkıda bulunacaklardır.

MADDE 9

Taraflar, uygulanması etkin bir şekilde denetlenen anlaşmaların yapılması suretiyle silahların sınırlandırılmasının, silahsızlanma sürecinin ve nükleer silahların yayılmasının önlenmesinin uluslararası güvenliğin korunması ve güçlendirilmesine katkıda bulunduğu hususundaki ortak görüşlerini teyid ederler ve bu alandaki çabaları arasında uyum sağlamak amacıyla danışmalarda bulunmayı kabul ederler.

Taraflar, 1990 Viyana Toplantısı Nihaf Belgesi'nin, güvenlik, güven ve istikrarın artırılmasındaki önemli rolünün bilincinde olarak, ikili ve bölgesel düzeyde etkili biçimde uygulanması ve daha da geliştirilmesi amacıyla işbirliğinde bulunacaklardır.

MADDE 10

İkili askerî temasların artırılmasının önemine inanan Taraflar, askerî makamlar arasında üst düzeyli temasların düzenli olarak gerçekleştirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

MADDE 11

Taraflar, aralarındaki ekonomik, ticarî, bilimsel, teknolojik ve ekoloji alanlarındaki işbirliğinin kapsamlı biçimde ve uzun vadeli bir perspektifle geliştirilmesi hususunda mutabıktırlar.

Taraflar, bu amaçla mal, hizmetler ve sermayenin iki ülke arasında geniş ve etkin dolaşımına tedricen geçiş için elverişli hukukî, ekonomik, malî ve ticarî şartları yaratacaklar özellikle sanayi, tarım, turizm, ulaştırma, telekomünikasyon, enerji, müteahhitlik hizmetleri, çevre koruma alanlarındaki işbirliğini güçlendirecekler ve işgücünden etkin biçimde yararlanma imkânlarını araştırabilecekler, ayrıca ülkelerinde ve üçüncü ülkelerde ikili ve çok taraflı ortak yatırım projelerini destekleyecekler, bu faaliyetlere en uygun koşullarda malî kaynak sağlanması için çaba göstereceklerdir.

MADDE 12

Taraflar, ekonomik, bilimsel ve teknik alanlarda aralarında bilgi ve deneyim değişimi ile düzenli danışmaları teşvik edecekler ve iki ülkenin bu alandaki potansiyel ve olanaklarının birbirlerine daha iyi tanıtılmasını ve değerlendirilmesini sağlamak üzere her düzeyde temasların artırılmasını destekleyeceklerdir.

Taraflar, ekonomik, bilimsel ve teknik işbirliğinin daha da güçlendirilmesi amacıyla, diğer ilgili makamlara ilaveten Hükümetlerarası Türk-Rus karma ekonomik Komisyonu ile Türk-Rus İş Konseyi'ne de bu alanda önemli görevler ve rol düştüğüne inanmaktadırlar.

Taraflar, aralarındaki kıyı ticaretinin daha da geliştirilmesi yolunda çaba sarfedeceklerdir.

Taraflar, aralarında ve Karadeniz bölgesinde ekonomik, ticarî bilimsel ve teknik işbirliğinin geliştirilmesi ve bölgede istikrar ve refahın artırılması için ortak çaba göstereceklerdir.

MADDE 13

Taraflar, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde birbirleri nezdindeki diplomatik, konsolosluk, ticaret ve diğer resmî temsilciliklerin faaliyetlerini azamî ölçüde kolaylaştıracak, ayrıca iş adamları, gazeteci ve ortak projelerde görevli uzmanlar için gerekli uygun çalışma ve yaşam koşullarını sağlayacaklardır.

MADDE 14

Taraflar, turistik, ekonomik, ticarî ve kültürel amaçlı seyahatler ile bilimsel ve teknolojik işbirliğini öngören temaslarda vatandaşlarına vize verilmesi işlemlerinin karşılıklı olarak basitleştirilmesi yönünde çaba sarfedeceklerdir.

MADDE 15

Taraflar, parlamentoları arasındaki temasların geliştirilmesine önem atfetmektedirler.

Taraflar, halkları arasındaki temasların artırılmasını ve siyasî partiler, sendikalar, vakıflar, eğitim kurumları, spor kuruluşları, dinî ve sosyal kurumlar, gençlik örgütleri ve dostluk dernekleri, kadın ve çevre koruma örgütleri ile diğer meslekî ve sosyal örgütler ve dernekler arasındaki işbirliğinin geliştirilmesini destekleyeceklerdir.

MADDE 16

Taraflar, bölgeler, yerel organlar ve yönetimler arasında temasların ve işbirliğinin aralarındaki ilişkilere kapsam ve muhteva kazandıracağı inancı ile bu ilişkileri teşvik edeceklerini teyid ederler.

MADDE 17

Taraflar, aralarındaki kültürel ve bilimsel işbirliğinin daha da geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi konusunda kararlıdırlar.

Taraflar, iki ülkenin üniversiteleri, kültürel ve sanat kuruluşları arasında doğrudan işbirliği yapılmasını teşvik edeceklerdir.

Taraflar, Türkiye'de Rusça ve Rusya'da Türkçe öğrenimini teşvik edecekler ve destekleyeceklerdir.

MADDE 18

Taraflar, basın ve yayın alanlarındaki işbirliğinin gelişmesini destekleyecek ve aralarındaki haberleşmenin çağdaş olanaklardan da yararlanmak suretiyle daha geniş ve özgür biçimde gerçekleşmesini teşvik edeceklerdir.

MADDE 19

Taraflar, gerekçesi ve amacı ne olursa olsun, her tür terör eylemine kararlı şekilde karşı olduklarını ve terörizmin hiçbir koşulda haklı görülmeceği hususundaki kesin inançlarını teyid etmişlerdir.

Taraflar, uluslararası terörizme, örgütlenmiş suçlara, silah ve uyuşturucu madde, tarihi ve kültürel eserler ile diğer benzer kaçakçılığa karşı mücadelede işbirliğinde bulunacaklar, sivil havacılık faaliyetlerine kanun dışı müdahale olaylarını uluslararası anlaşmalarla belirlenmiş ilkeler çerçevesinde çözümleneceklerdir.

MADDE 20

Bu Antlaşma herhangi bir devlete karşı değildir ve tarafların mevcut ikili ve çok taraflı antlaşma ve anlaşmalardan doğan hak ve vecibelerini hiçbir şekilde etkilemeyecektir.

MADDE 21

İşbu Antlaşma Taraflarca onaylanacak ve onay belgelerinin teati edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Antlaşma yirmi yıl süreli olup Taraflardan birinin yürürlük süresinin dolmasından bir yıl önce yazılı olarak feshi ihbarda bulunmaması halinde beşer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

Moskova'da 25.5.1992 tarihinde Türkçe ve Rusça dillerinde ikişer nüsha halinde ve her iki metin aynı ölçüde geçerli olacak şekilde imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA
Süleyman DEMİREL

RUSYA FEDERASYONU
ADINA

